

Lokale klimatiltak skaper global endring

Camilla S. Skriung, ZERO
Scope 3-samling, Halden, 06.09.17

Hvem er vi?

1750

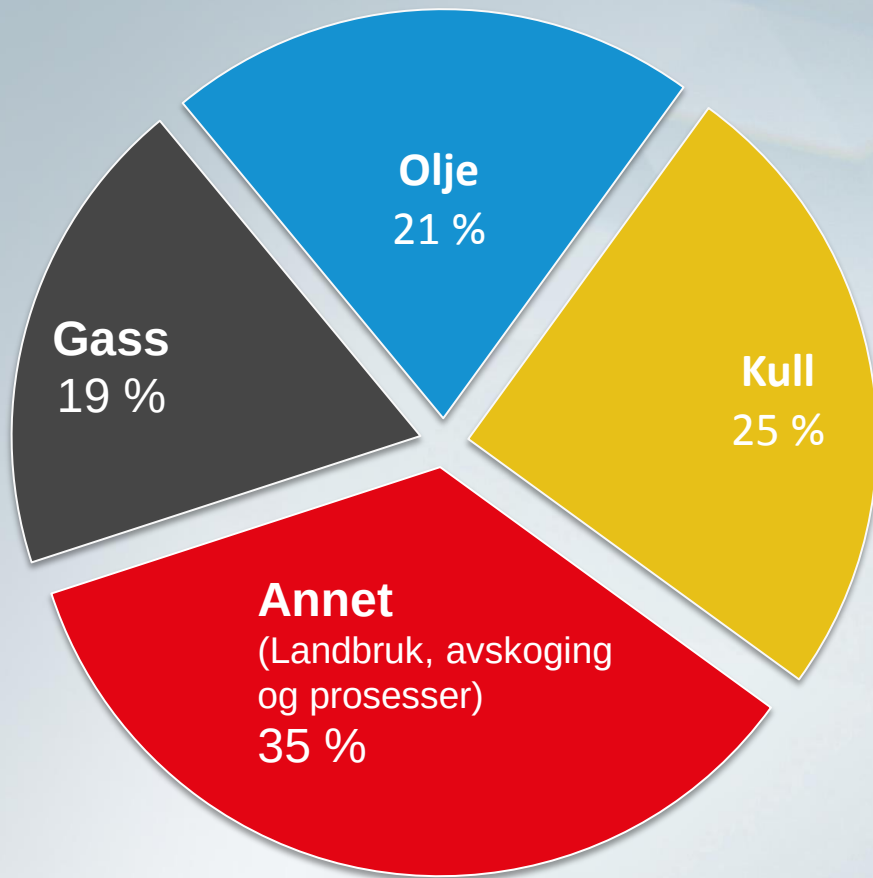

2017

2040

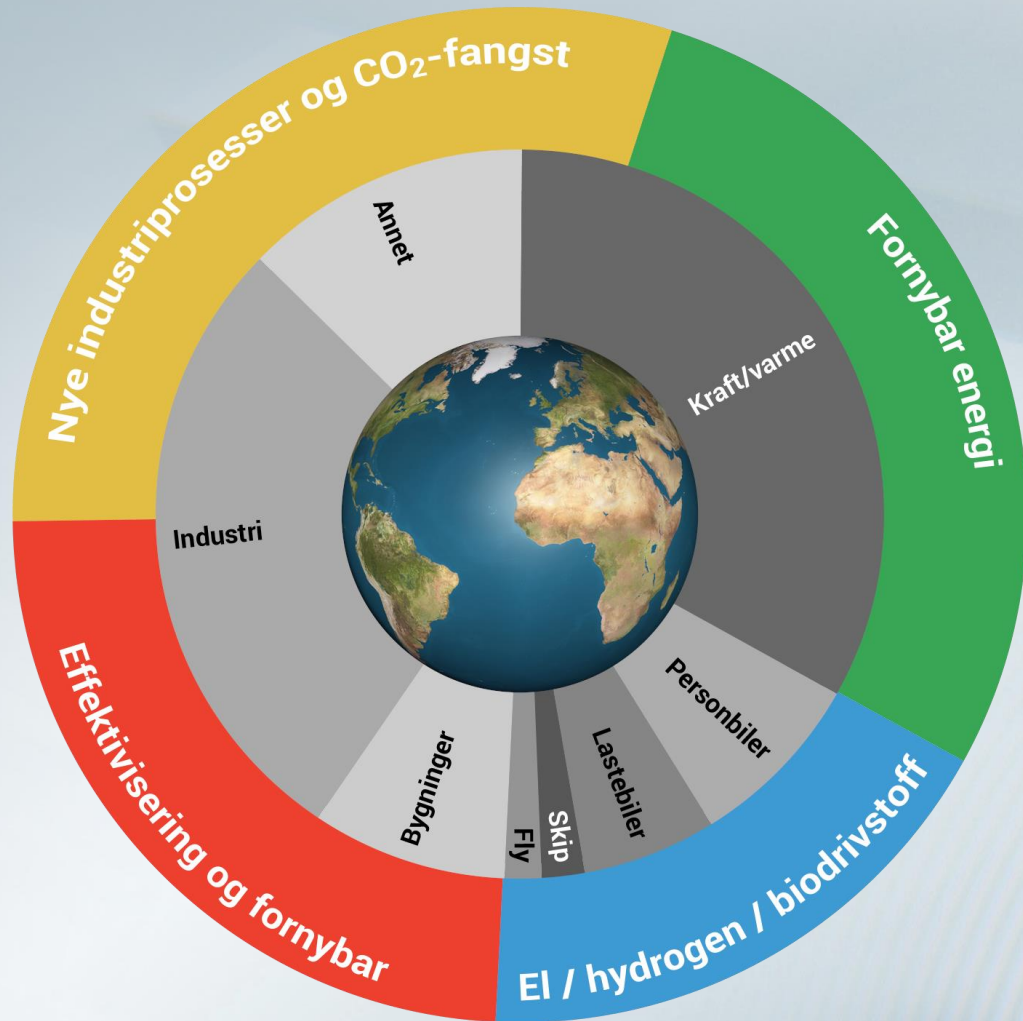

**Utslipp
globalt**

Kuttes lokalt

Hvilke klimavirkemidler har kommunene?

Klima- og energihandlingsplanen

Reguleringer gjennom plan og bygningsloven, detaljregulering og utbyggingsavtaler

Kommunale fondsmidler, både pensjonsinvesteringer og energifond

Eksempelets makt

Klimakrav ved innkjøp av tjenester og varer

Stor troverdighet og tillit blant innbyggerne

Kommuneplan og reguleringsplan

Har ansvar for grunnskole, barnehage, kultur og idrett.

**Utforsk
hele
handlingsrommet!**

Byene og kommunene leder an på klima

- Tettest på både utslippsproblemene og løsningene
- Mest progressive på omstilling til et klimavennlig samfunn
- Viser vei for nasjonal politikk:
 - *Oljefyrutfasing
 - *Fossilfri kollektivtrafikk
 - *Elbil –person og vare
 - *Karbonfangst på avfall
 - *Fossilfri anleggs plass – miljøkrav i anbud
 - *Klimabudsjett
 - *Pluss hus

HVA ER DE NESTE KLIMALØSNINGENE DERE

SKAL UTFORDRE/INSPIRERE STATEN/VERDEN TIL?

**Utslippsfri
anleggs plass
og bygg**

**Utslippsfri
havn**

**Fullelektrisk
bytransport**

Pensjonsforvalteren KLP har besluttet å kvitte seg med alle aksjer i kullselskaper som minst har 50 prosent av inntektene sine fra kull. Samtidig investerer de hundretalls millioner i fornybar energi, blant annet vindkraft i Afrika.

FOTO: PAWEŁ KOPCZYŃSKI / REUTERS

Pensjonsgiganten KLP kaster ut kullselskaper

Norges største forvalter av pensjonspenger vil selge unna alle aksjer og obligasjoner i kullselskapene pensjonskassen eier. I stedet vil selskapet investere en halv milliard kroner i ny grønn energiproduksjon i Afrika.

© Publisert 19.11.2014, kl. 08:37

I mars sendte ordfører Alfred Bjørlo (V) i Eid i Sogn- og Fjordane brev til KLP.

Spørsmålet var om det er mulig å trekke kommunale pensjonspenger ut av kull, olje- og gasselskaper, uten at verdien av fremtidige pensjoner ventes å bli lavere.

I dag får han svaret fra pensjonsforvalteren.

Pensjonskassen til ansatte i norske kommuner og fylkeskommuner vil kaste ut alle kullselskaper fra alle sine portefoljer.

Det er konklusjonen i en ny karbonutredning som KLP har laget, som omhandler investeringer i fossil energi.

– Dette gjør vi først og fremst for å synliggjøre et ønske om å bidra til en overgang fra fossilt brensel til fornybar energi, i tråd med de ønsker og forventninger som blant annet FN har kommet med, sier konsernsjef Sverre Thornes i KLP.

KLP vil i fremtiden heller ikke låne penger til slike selskaper, gjennom investeringer i

Tilby utslippsfri og smart mobilitet

Åpning av Norges største ladested

- Vulkan i Oslo

Østfold fylkeskommune med felles elbil-lading

Photo: Dagbladet, 1958

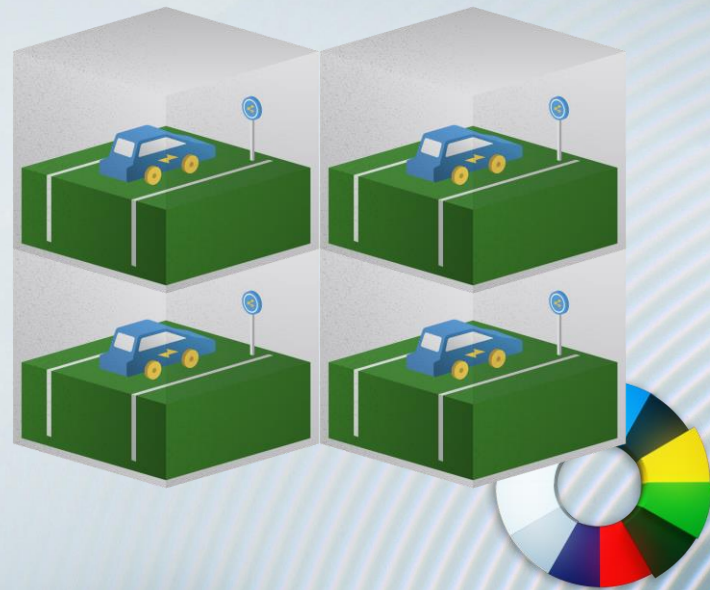
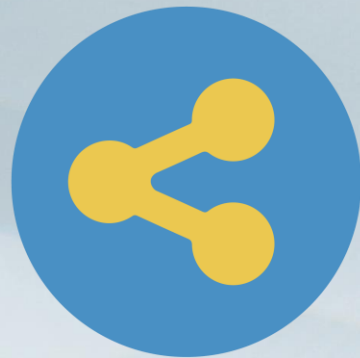
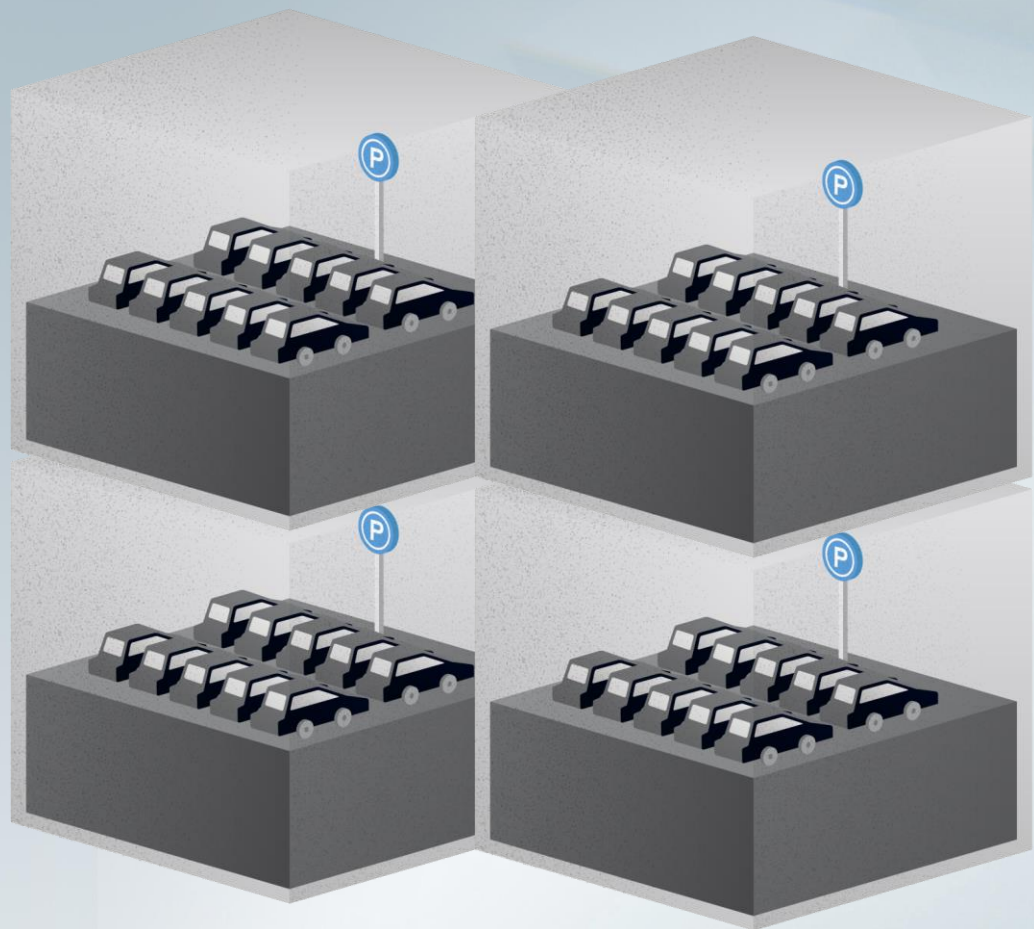
**Ta gjerne
bort
parkerings-
plasser...**

...men gi tilgang til noe bedre!

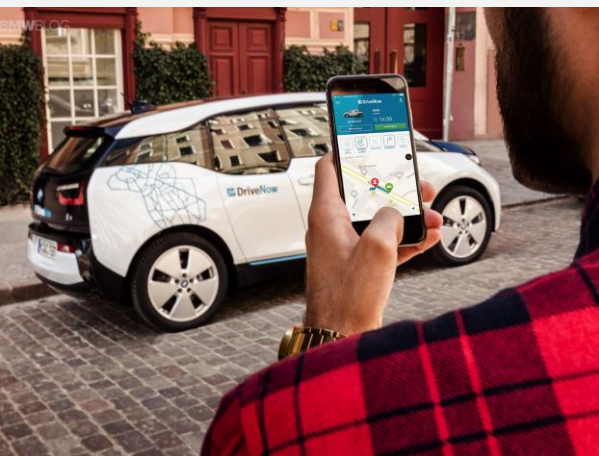

Bilkollektivet

Nabobil.no

MOVE ABOUT

Zero Hassle - Zero Emissions

Oslo og Akershus spydspiss for fossilfri kollektivtrafikk

**Stortingsvedtak:
All kollektivtrafikk
utslippsfri i 2025**

oxivisuals

Hva bør kommunen starte?

Skape arbeidsplasser gjennom nye fornybare energiløsninger

Gjøre det lett for innbyggerne å ta klimasmarte valg

Flytte kommunale fondsmidler fra investeringer i fossilt til investeringer i fornybart

Planlegge og bygge en nullutslippsbydel

Alle kommunens biler er elbiler, hydrogenbiler eller kjøretøy på biodrivstoff

Utslippsfri transport av varer og tjenester til kommunen

Legge klimagassutslipp som et selvstendig kriteria for alle investeringer og utbygginger

Bygge en skole eller et idrettsanlegg som produserer mer energi enn det bruker

Tenk livsløpskostnad ved innkjøp!

Mange
klimaløsninger er
litt dyrere i innkjøp,
men **billigere** i drift

tirsdag 31. jan 2017

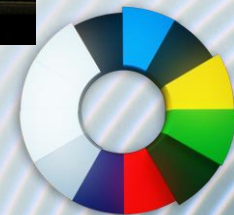
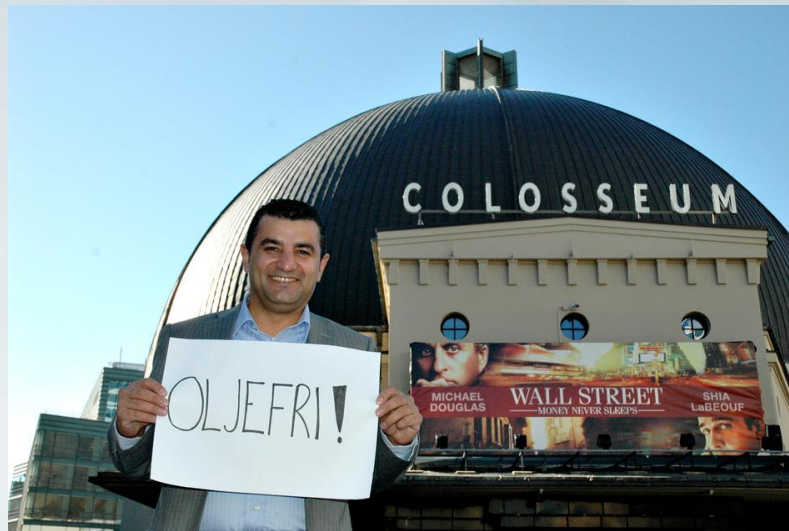
BKK sparer 30 millioner kroner på utfasing av fossildrevne biler!

AV HFRIMANN | EMNEORD: [HORDALAND](#)

Gjør det lett å omstille seg: «Virkemiddeltrapp» Eks: Oljefri-kampanjen

- Informasjonsmøter for huseiere
- Veiledning om alternativene til oljefyr
- Økonomisk støtte
- Mål om utfasing i Oslo innen 2020 (forutsigbarhet)
- Kommunen viste vei med å fase ut i egne bygg
- Enova kopierte Oslos støtteordning
- Stortinget vedtok forbud fra 2020
- Oslo tilbyr Oljefrihjelpen - hjemmebesøk

Solenergi

Virkemiddeltrapp:

- Oslo støtter solceller på tak
- Enova begynner å støtte
- Infomøter: Slik gjør du!
- Oslo lager solkart
- Hvaler solpark = eksempel
- Neste?: Krav til solenergi/grønne tak på alle nye næringsbygg (Paris)

Muligheter i bygg

- Plusshus (nybygg og ombygging)
- Materialer
- Energieffektivisering

SLIK KUTTER VI ENERGIBRUKEN I BYGG

Virkemidler for energieffektivisering som tar oss til 10 TWh

Fordeling av utslipp fra transport

Kilde: Statistisk sentralbyrå, kombinert med Oslo kommunes egne tall, 2013.

Utslippsfrie anleggsplasser

Virkemiddeltrapp:

- Kommunal pilot på fossilfri anlegg 2016
- Alle større kommunale anleggsplasser fossilfri fra 2018
- Støtte til private utslippsfrie anlegg
- Kommunal pilot på helt utslippsfrie
- Østfolds demopark
- Alle anlegg fossilfri 2030
- Miljøkrav til reguleringsplan neste?

Store elektriske varebiler kommer i 2017

Iveco, -> 19,3 m3 (mars 2017)

Master Z.E Renault

Fuso eCanter

- 3t nyttelast
- 70 kWh batteri, >100 km

VW eCrafter

- 11,3 m3 og 1,7t nyttelast
- 43 kWh batteri, ~200 km (kan også leveres med større batteri for ~400 km)

EU-rapport: 50 % av *varerelatert* transport kan tas på sykkel i by

Utslippsfrie havner:

- landstrøm/lading
- hybridskip
- utslippsfri havnedrift
- fossilfri verdikjede
- grønne cruiseskip

Norge har laget verdens første el-bilferje – nå er de 20 neste bestilt!

Storingsvedtak:

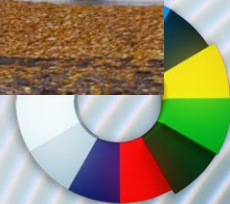
Alle offentlige
ferjer skal være
null-(eller lav-)
utslipp

Oppsummering

Lokale tiltak har større effekt enn seg selv gjennom

- Konkrete klimakutt
- Spydspisseffekt
- Skaper marked
- Legger grunnlag i virkemidler og infrastruktur
- Engasjement og demokrati
- Nærhet = kunnskap og kontroll

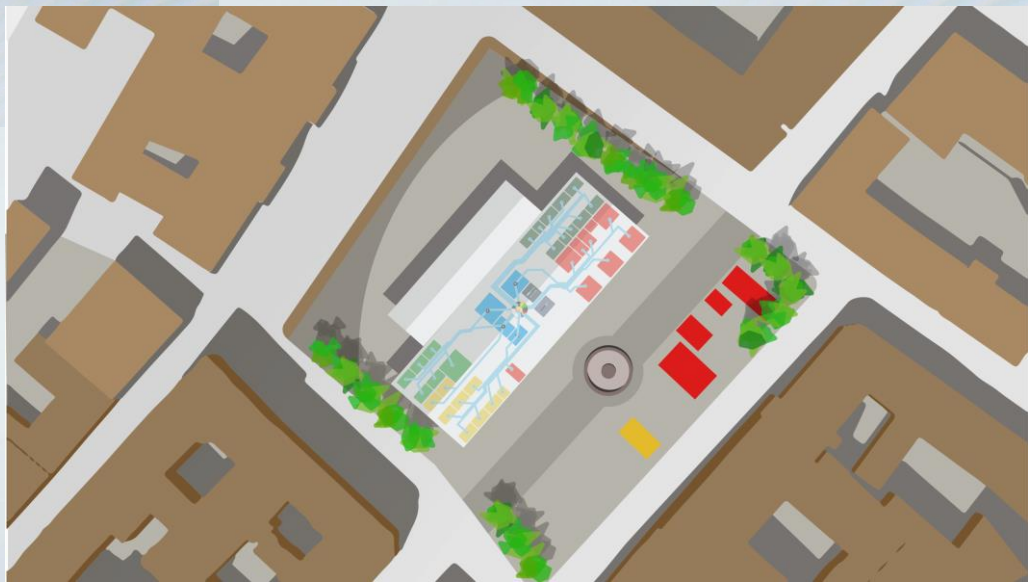

ZEROKONFERANSEN **2017**

31. oktober – 1. november
SETT AV DATOEN!

ZEROexp

Lykke til!

Fordeling av utslipp fra transport

Kilde: Statistisk sentralbyrå, kombinert med Oslo kommunes egne tall, 2013.

Nye biler kun fornybart drivstoff/ladbar hybrid 2020

PRIVATBILER

 39 %

TAXI

3 %

Utslippsfri senest 2022

KOLLEKTIV

3 %

Fossilfri 2020

VAREBILER

10 %

Nye varebiler kun fornybart drivstoff/ladbar hybrid 2020

LASTEBILER

15 %

- Minst 20 % på fornybart drivstoff 2020
- Kun fornybart drivstoff 2030
- Transport til/fra havna utslippsfri

ANLEGGSMASKINER

30 %

All anleggsdrift skal kunne gå på fornybart drivstoff 2030

Verdens første fullelektriske bytransport

Utslippsfri sone – sterkt signal

Lag en elektrifiseringsplan - LADING

- Tidoble ladeutbyggingen årlig (stort anbud)
- Oppsøkende infotjeneste for borettslag
- Støtte til lading i borettslag
- Dialog med p-hus om ladedekning
- Beboerparkering med semihurtiglading

Kommunens bilpark

Det skal alltid
lønne seg å være
utslippsfri!

Hydrogen

- Legge press på Enova - sikre stasjoner og flåter sammen med Akershus

Anleggs plass

Oslo pionér:

- Kommunale piloter for fossilfri anleggsdrift, Kultur- og Idrettsbygg og Omsorgsbygg
- Pilot utslippsfri anleggsdrift
- Alle kommunens byggeplasser fossilfri fra 2018
- *Støtte til pilot for utslippsfri anleggsdrift for private*

Bruk handlingsrommet:

- Inngåtte kontrakter:

Mulig å gi bonus for klimatiltak fra entreprenøren på igangsatte prosjekter?

- Krav til fossilfri transport til og fra anleggs plassen

- Miljøkrav til anleggsdrift i reguleringsplaner

- Forbud mot fossil byggtørk

Varetransport

Bilfritt byliv

- Ladestasjoner for personbil gjenbrukes til varetransport
- Innfør krav om utslippsfri nyttetransport (varer, taxi etc) fra senest 2020

Lavutslippssone for lastebil

- Inntekter bør gå inn i Klima- og energifondet:
- Gi støtte til semihurtiglادestation for logistikkaktører
- Gebyropptrapping fram mot forbud
- Fra lavutslipp til nullutslipp!

Innkjøpsmakt

- Kommunale nyttekjøretøy utslippsfri – må søke for dispensasjon, som i Bergen
- All levering av varer og tjenester til kommunen må være utslippsfri/fossilfri

Kommunen som kreativ pådriver

- Let etter barrierer og samarbeid med private om å løse dem!

Utslippsfri Oslo Havn

Bystyret har vedtatt utslippsfri Oslo havn

- Handlingsplan i 2017

Gode prosjekter:

- Nesoddferja med batteri innen sommern 2018
- Øyferjene elektriske fra 2020
- Danskebåten kan bygges om til hybrid med batteri som kan kjøre elektrisk til Drøbak
- Autonome elektriske sementbåter som frakter materialer fra Brevik til anleggsplasser i Oslo i 2020
- Oslofjorden utslippsfri innen 2025: Ta initiativ til samarbeid med cruisenæringen m.fl
- Elektrisk godstransport på lastebil til Alnabru

Gjøre det lønnsomt for skipene å legge om:

- Øke miljødifferensieringen av havneavgiften
- Stille krav til landstrøm
- Lavutslippsone i havna og indre Oslofjord

